

Roszczenia alimentacyjne - Niemcy

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe. Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [en](#)

SPIS TREŚCI

- 1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne“ oraz „obowiązek alimentacyjny“? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?
- 2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?
- 3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?
- 4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?
- 5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?
- 6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?
- 7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?
- 8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?
- 9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?
- 10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?
- 11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania.
- 12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?
- 13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?
- 14 Jeżeli zamieszkuję na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:
 - 14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?
 - 14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?
- 15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:
 - 15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?
 - 15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?
- 16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

- 17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do roszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?
- 18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?
- 19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

Dzieci wobec rodziców

- Rodzice wobec dzieci
- Małżonkowie wobec siebie
- (Pra) wnuki wobec (pra) dziadków
- (Pra) dziadkowie wobec (pra) wnuków
- Rodzice niepozostający w związku małżeńskim wobec siebie
- Partnerzy pozostający w zarejestrowanym związku partnerskim wobec siebie

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

W przypadku świadczeń alimentacyjnych na dzieci nie istnieje żadne ograniczenia wiekowe. Świadczenia alimentacyjne są wymagalne dopóty, dopóki dziecko (z powodów niezawinionej przez nie sytuacji) wymaga wsparcia finansowego. Po zakończeniu przez nie kształcenia zawodowego oczekuje się jednak zazwyczaj, iż dziecko będzie w stanie utrzymywać się samodzielnie. Małoletnie dzieci są zgodnie z niemieckim prawem alimentacyjnym przeważnie uprzywilejowane względem dzieci dorosłych. Wymagania w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych są bardziej surowe, a małoletnie dzieci są uprzywilejowane względem dzieci dorosłych w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

W celu uznania obowiązku alimentacyjnego wierzyciel alimentacyjny powinien zwrócić się zwykle do sądu, Urzędu ds. Małoletnich (*Jugendamt*) lub notariusza, aby uzyskać tytuł wykonawczy, na podstawie którego możliwa będzie przymusowa egzekucja świadczenia pieniężnego.

Postępowanie sporne toczy się wyłącznie przed sądem. Obowiązek zaspokojenia roszczeń może jednak zostać uznany przed notariuszem lub Urzędem ds. Małoletnich. Zakres kompetencji Urzędu ds. Małoletnich jest ograniczony w porównaniu z zakresem uprawnień notariusza, tzn. do jego kompetencji należą zobowiązania w przypadku świadczeń na dzieci do ukończenia 21. roku życia lub roszczeń matki lub ojca wynikających z urodzenia dziecka.

Wszelkie ustawowe roszczenia o świadczenia alimentacyjne należy wnosić do sądu rodzinnego jako sprawę z dziedziny prawa rodzinnego. Postępowanie prowadzone jest na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach rodzinnych oraz postępowaniach niespornych, jak również na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Zgodnie z § 1629 ust. 1 kodeksu cywilnego (BGB) rodzice reprezentują dziecko wspólnie; jeden z rodziców jest wyłącznym przedstawicielem dziecka tylko w przypadku, gdy posiada wyłączną władzę rodzicielską lub też przekazano mu takie uprawnienia na podstawie §1628 BGB. Rodzice zatem, jako prawni przedstawiciele dziecka, składają w imieniu dziecka pozew o roszczenie.

Zgodnie z § 1629 ust. 2 zdanie 1 BGB matka i ojciec nie mogą reprezentować dziecka ze względu na groźbę powstania konfliktu interesów w przypadku, gdy – [zgodnie z § 1795 BGB](#) – opiekun wyłączony jest z prawa reprezentowania dziecka. Dotyczy to przede wszystkim sytuacji, kiedy istnieje spór prawny między dzieckiem a małżonkiem jednego z rodziców. W takim przypadku należy zapewnić dziecku zastępczego opiekuna prawnego, który następnie dochodzi roszczenia w imieniu dziecka jako jego przedstawiciel prawny. W przypadku dochodzenia roszczeń alimentacyjnych przewidziano jedno odstępstwo. Zgodnie z § 1629 ust. 2 zdanie 2 BGB w przypadku, gdy rodzicom przysługuje wspólna władza rodzicielska, rodzic, w którego pieczy znajduje się dziecko, może dochodzić roszczeń alimentacyjnych wobec drugiego rodzica. W § 1629 ust. 3 BGB zmodyfikowano następnie ten przepis w odniesieniu do sytuacji, gdy rodzice nadal pozostają w związku małżeńskim, ale prowadzą osobne gospodarstwa domowe lub gdy są oni stronami toczącego się postępowania w sprawie rozwodowej. W takim przypadku jeden z rodziców może dochodzić roszczeń w odniesieniu do drugiego rodzica jedynie we własnym imieniu, aby uniknąć sytuacji, w której dziecko zostanie stroną postępowania w sprawie rozwodowej własnych rodziców.

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

W odniesieniu do postępowań w sprawach alimentacyjnych właściwe są sądy ds. rodzinnych (*Familiengerichte*) jako wydziały sądów rejonowych (*Amtsgerichte*). Właściwość miejscowa sądu w sprawach alimentacyjnych wynika z § 232 ustawy o postępowaniu w sprawach rodzinnych i postępowaniu niespornym (FamFG).

Jeżeli toczy się postępowanie w sprawie rozwodowej, co do zasady właściwy miejscowo jest sąd, który wydał lub wyda orzeczenie rozwodu w pierwszej instancji. Ponadto właściwość miejscowa sądu zależy często od miejsca zwykłego pobytu pozwanego. W przypadku postępowań, które dotyczą obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego dziecka lub dziecka posiadającego równe prawa w stosunku do dziecka małoletniego zastosowanie mają inne przepisy. W takim przypadku właściwy jest sąd, w którego okręgu miejsce zwykłego pobytu posiada dziecko lub rodzic, który jest upoważniony do reprezentowania tego dziecka. Przepisy te nie mają jednak zastosowania, jeżeli miejsce zwykłego pobytu dziecka lub rodzica znajduje się za granicą.

Dziecko może też wnieść pozew na podstawie którego obowiązek alimentacyjny będzie miał zastosowanie do obojga rodziców, do sądu, który właściwy jest do orzekania w sprawie pozwu dotyczącego obowiązku alimentacyjnego jednego z rodziców.

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

W przypadku spraw alimentacyjnych strony muszą co do zasady skorzystać z zastępstwa procesowego (przymus adwokacki). Przymus adwokacki nie występuje jednak w postępowaniach dotyczących środków tymczasowych. Dziecka, które przy dochodzeniu roszczenia alimentacyjnego reprezentowane jest przez Urząd ds. Małoletnich działający w roli doradcy, również nie obowiązuje przymus adwokacki.

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Sądowe postępowanie alimentacyjne związane jest z kosztami (opłaty i koszty czynności). Opłatę sądową wynoszącą trzykrotność opłaty podstawowej należy uiścić przy składaniu pozwu w sądzie. Wysokość opłaty określa się na podstawie wartości przedmiotu sporu (*Verfahrenswert*). Wynagrodzenie adwokatów zależy również od wartości przedmiotu sporu. Jako wartość przedmiotu sporu przyjmuje się zwykle sumę żadaną z tytułu alimentów za okres pierwszych dwunastu miesięcy po wniesieniu pozwu, ale w żadnym razie nie może ona przekraczać całkowitej kwoty roszczenia. Do tej kwoty dodaje się kwoty już płacone jako alimenty w momencie wniesienia roszczenia.

Przykład:

Jeżeli zastępca prawny dziesięcioletniego dziecka wnosi roszczenie o świadczenie alimentacyjne w minimalnej wysokości (obecnie jest to 364 EUR miesięcznie), wartość przedmiotu sporu wynosi 4 368 EUR. Opłata sądowa w tym przypadku wyniesie ogółem 339 EUR (113 EUR x 3). Jeżeli małżonka architektka złoży pozew o przyznanie świadczenia alimentacyjnego z tytułu separacji oraz świadczenia na opiekę zdrowotną w wysokości 1900 EUR miesięcznie, wartość przedmiotu sporu wynosi 22 800 EUR. Opłata sądowa w tym przypadku wyniesie 933 EUR (311 EUR x 3). Poziom kosztów może się zatem bardzo różnić. W stosownych przypadkach do kosztów sądowych dochodzi honorarium adwokata, któremu powierzono prowadzenie sprawy.

W tabeli podano wysokość opłat podstawowych dla wartości przedmiotu sporu do wysokości 500 000 EUR:

Wartość przedmiotu sporu do... EUR	Opłata podstawowa ... EUR	Wartość przedmiotu sporu do... EUR	Opłata podstawowa ... EUR

300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206
16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Za płatność kosztów odpowiada głównie strona, której sąd nakazał zapłacić tych kosztów w wyroku. Z reguły kosztami jest obciążana strona przegrana.

Wnioskodawcy, którzy ze względu na sytuację ekonomiczną i osobistą nie posiadają wystarczających środków finansowych na pokrycie kosztów sądowych albo są w stanie pokryć je tylko w części lub w ratach, mogą ubiegać się o pomoc prawną w postępowaniu o świadczenia alimentacyjne. Przyznanie pomocy zależy od faktu, czy przewidywane powództwo (lub obrona przed powództwem) ma wystarczające szanse na powodzenie i nie wydaje się bezzasadne. Pomoc prawna obejmuje – w zależności od wysokości zarobków i sytuacji majątkowej wnioskodawcy – całość lub część kosztów sądowych oraz honorarium adwokata.

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Alimenty płatne są zwykle w formie świadczenia pieniężnego. Wysokość alimentów określają wymogi i potrzeby strony uprawnionej do alimentów oraz możliwość zapłaty przez stronę podlegającą obowiązkowi alimentacyjnemu. Sądy okręgowe wyższej instancji (*Oberlandsgerichte*) sporządziły tabele i wytyczne w tym zakresie, które są pomocne przy określaniu stawki ryczałtowej dla poszczególnych pozycji uwzględnianych przy obliczaniu kwoty alimentów. Najbardziej znaną jest tzw. tabela z Düsseldorfu, która jest powszechnie stosowana do obliczania wysokości alimentów na dziecko.

W razie istotnej zmiany okoliczności, na wniosek strony uprawnionej do alimentów lub dłużnika alimentacyjnego orzeczenia sądowe mogą zostać zmienione. Zgodnie z § 1612a ust. 1 zdanie 1 BGB świadczenia alimentacyjne należne na małoletnie dziecko mogą też być wymagane jako procent minimalnego świadczenia alimentacyjnego obowiązującego w danym czasie. Minimalne świadczenie alimentacyjne określono w § 1612a ust. 1 zdania 2, 3 BGB; istnieją trzy przedziały wysokości świadczenia alimentacyjnego, które wzrasta wraz z wiekiem dziecka. Aby uzyskać prawo do wyższych alimentów, gdy dziecko przejdzie do kolejnej grupy wiekowej, nie jest wymagana zmiana postanowienia sądu, w którym powiązано wysokość świadczenia alimentacyjnego ze świadczeniem minimalnym.

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Świadczenia alimentacyjne zasadniczo przypadają do zapłaty co miesiąc z góry w drodze świadczenia pieniężnego, którego należy dokonać na rzecz strony uprawnionej do alimentów lub, w przypadku dzieci małoletnich, rodzica opiekującego się takim dzieckiem bądź strony w inny sposób uprawnionej do otrzymania płatności.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Jedną z możliwości to egzekwowanie zapłaty (*Zwangsvollstreckung*) roszczenia alimentacyjnego na podstawie nakazu alimentacyjnego. Roszczenie jest egzekwowane zgodnie z ogólnymi przepisami.

Wagę zobowiązania nałożonego na wierzyciela alimentacyjnego podkreśla fakt, że naruszenie tego zobowiązania podlega karze zgodnie z prawem karnym.

Ktokolwiek dopuści się naruszenia obowiązku alimentacyjnego podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech lub karze grzywny. Jeżeli konieczne jest orzeczenie kary pozbawienia wolności, ale jej wykonanie zostaje warunkowo zawieszona, sąd może nakazać stronie skazanej wypełnianie obowiązku alimentacyjnego. Sąd odwołuje zawieszenie wyroku, jeżeli strona skazana poważnie lub uporczywie kwestionuje taki nakaz i tym samym daje podstawy do obaw, że będzie dopuszczać się dalszych przestępstw karnych, w szczególności naruszeń obowiązku alimentacyjnego. W przypadku przestępców dotychczas niekaranych, prokuratura może tymczasowo wstrzymać się z wniesieniem oskarżenia, a sąd może tymczasowo wstrzymać postępowanie karne, jeżeli stroną winną pouczy się jednocześnie, by wypełniła obowiązek alimentacyjny na określonej kwotę.

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania.

Zajęcie majątku ruchomego przeprowadza komornik (§ 808 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego (*Zivilprozessordnung* – ZPO)). W takim przypadku należy zwrócić szczególną uwagę na przepisy §§ 811-812 ZPO ograniczające możliwość zajęcia majątku. Zgodnie z § 811 ZPO, opisane w tym artykule części majątku ruchomego nie podlegają zajęciu. Wyjątki dotyczą rzeczy sprzedanych z zastrzeżeniem prawa własności (*Eigentumsvorbehalt*) zgodnie z § 811 ust. 2 ZPO. §§ 811 oraz 811b ZPO dotyczą przepisów w sprawie wymiany wartościowych części majątku ruchomego, które zgodnie z § 811 ZPO nie podlegają zajęciu, na przedmioty o mniejszej wartości spełniające tę samą funkcję.

Przeszukanie mieszkania dłużnika alimentacyjnego można przeprowadzić bez jego zezwolenia wyłącznie na podstawie polecenia sędziego na mocy § 758a ZPO.

Zajęcie wierzytelności przeprowadza sąd egzekucyjny. Należy uwzględnić ochronę przed zajęciem wynagrodzenia. Obowiązuje ona na mocy § 850 i nast. ZPO. Kwota chronionego przed zajęciem wynagrodzenia zależy, oprócz wysokości wynagrodzenia, od liczby osób, które pozostają na utrzymaniu dłużnika zgodnie z ustawą. W celu wyznaczenia tej kwoty można skorzystać z tabeli kwot wyłączonych spod egzekucji, załączonej do § 850c ZPO. Tabela ta jest weryfikowana w regularnych odstępach czasu, a kwoty dostosowane są w razie potrzeby do odpowiedniej wysokości.

Jeżeli egzekucja prowadzona jest z powodu roszczeń o świadczenia alimentacyjne lub roszczenia wynikającego z umyślnego popełnienia czynu niedozwolonego, sąd egzekucyjny może – zgodnie z § 850d ZPO lub § 850f ZPO – na wniosek wierzyciela przyjąć inną wysokość kwoty wyłączonej spod egzekucji. Możliwość zmiany kwoty wyłączonej spod egzekucji istnieje również w przypadku wniosku dłużnika uzasadnionego szczególnymi potrzebami osobistymi zgodnie z § 850f ust. 1 ZPO.

Ochronę przed zajęciem konta dłużnika umożliwia prowadzenie specjalnego konta (*P-Konto*) zgodnie z § 850k ZPO, które zapewnia godny poziom życia dłużnikowi oraz osobom pozostającym na jego utrzymaniu. Automatyczna ochrona przed zajęciem dotyczy środków znajdujących się na tym koncie do wysokości określonej kwoty, która obecnie wynosi 1028,89 EUR na miesiąc kalendarzowy. Kwota podlegająca ochronie przed zajęciem może zostać podwyższona w pewnych okolicznościach, na przykład w wypadku obowiązków alimentacyjnych dłużnika: podnosi się ją wówczas o 387,22 EUR w odniesieniu do pierwszej osoby uprawnionej do świadczenia i o dalsze 215,73 EUR w odniesieniu do kolejnych osób (od drugiej do piątej). Dodatki rodzinne (*Kinde*

rgeld) oraz określone świadczenia społeczne podlegają dodatkowej ochronie. Co do zasady wystarczy przedstawić odpowiedni dokument w banku. W szczególnych przypadkach związanych na przykład ze szczególnymi potrzebami dłużnika wskutek choroby, kwotę wolną od egzekucji może dostosować w indywidualnym przypadku sąd egzekucyjny (§ 850k ust. 4 ZPO).

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

Nakaz alimentacyjny to zwykły tytuł egzekucyjny dotyczący roszczenia pieniężnego, a więc wierzyciel alimentacyjny musi zasadniczo postępować zgodnie ze zwykłymi przepisami dotyczącymi egzekucji i musi sam wyegzekwować roszczenie.

Jednakże Urząd ds. Małoletnich pomaga przy ściąganiu należnych świadczeń w przypadku, gdy działa w roli doradcy prawnego dziecka. Urząd ds. Małoletnich może doradzać dziecku na wniosek rodzica, który sprawuje wyłączną opiekę nad dzieckiem albo – w sytuacji gdy oboje rodzice sprawują wspólnie opiekę – który ma pieczę nad dzieckiem.

Należy to odróżnić od przypadków, w których osoba uprawniona do alimentów otrzymuje określone świadczenia społeczne (pokrywające potrzeby, które zasadniczo powinny być zaspokajane ze świadczenia alimentacyjnego). W przypadku gdy odbiorcy takich świadczeń społecznych przysługuje roszczenie alimentacyjne wobec strony podlegającej obowiązkowi alimentacyjnemu, z którego strona ta jeszcze się nie wywiązała, takie roszczenie alimentacyjne zasadniczo przechodzi na właściwy organ, który może następnie dochodzić roszczenia alimentacyjnego we własnym imieniu.

W niektórych przypadkach (jeżeli dziecko wychowuje samotnie jeden rodzic, a drugi rodzic nie płaci żadnych alimentów w gotówce) osobie uprawnionej przysługują przez ograniczony okres świadczenia na podstawie niemieckiej Ustawy o przyznawaniu zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). W takich przypadkach w takich przypadkach roszczenia alimentacyjne przechodzą na Urząd ds. Zaliczek (*Unterhaltsvorschusskasse*), który ich dochodzi.

Ponadto, jeżeli strona podlegająca obowiązkowi alimentacyjnemu nie zapłaci alimentów, a strona uprawniona do świadczenia alimentacyjnego musi w związku z tym korzystać z pomocy społecznej (*Sozialhilfe*) (pod warunkiem że spełnia pozostałe wymogi kwalifikujące do otrzymania tej pomocy), roszczenia alimentacyjne przechodzą na organ pomocy społecznej (na takiej samej zasadzie jak w przypadku wspomnianych powyżej płatności zaliczkowych), który może ich następnie dochodzić. W przypadku podstawowych świadczeń ochronnych dla osób poszukujących pracy roszczenie przechodzi dopiero po wystosowaniu pisemnego powiadomienia przez podmiot wypłacający świadczenie do strony podlegającej obowiązkowi alimentacyjnemu.

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

Świadczenia w ramach Ustawy o przyznawaniu zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych oraz świadczenia z tytułu pomocy społecznej i podstawowej ochrony dla osób poszukujących pracy, o których mowa w pytaniu 12, są to odrębne świadczenia w ramach ubezpieczenia społecznego, które mają ograniczony zakres i, ściśle biorąc, nie stanowią świadczeń alimentacyjnych. Są one wypłacane przez właściwe władze państwowe bezpośrednio wnioskodawcy. Nie zależą też one od tego, czy uda się ściągnąć należności alimentacyjne. Organy państwowe, na które przeszło roszczenie alimentacyjne, mogą dochodzić tego roszczenia we własnym imieniu.

W przeciwieństwie do świadczeń w ramach Ustawy o przyznawaniu zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych i do świadczeń z tytułu pomocy społecznej i podstawowej ochrony dla osób poszukujących pracy, doradztwo prawne (*Beistandschaft*) przez Urząd ds. Małoletnich nie daje podstaw do odrębnego roszczenia o świadczenie wobec właściwego urzędu. Działania urzędu w tym przypadku ograniczają się do wspierania strony uprawnionej w dochodzeniu i egzekwowaniu roszczenia alimentacyjnego.

14 Jeżeli zamieszkują na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Jeżeli uprawniony do świadczeń alimentacyjnych chce wykonać nakaz alimentacyjny w odniesieniu do dłużnika alimentacyjnego, który ma miejsce zamieszkania za granicą, może on skorzystać z pomocy federalnego urzędu sprawiedliwości (*Bundesamt für Justiz*) w Bonn. Republika Federalna Niemiec ustanowiła federalny urząd sprawiedliwości centralnym organem (*Zentrale Behörde*) zajmującym się transgranicznymi postępowaniami alimentacyjnymi.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Wnioski na podstawie art. 55 rozporządzenia WE w sprawie zobowiązań alimentacyjnych lub też na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 konwencji ONZ z 1956 r. złożone przez wnioskodawcę, który zamieszkuje w Niemczech, należy składać za pośrednictwem federalnego urzędu sprawiedliwości w Bonn do właściwego centralnego organu.

Dane kontaktowe organu centralnego znajdują się poniżej:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn
Deutschland

E-Mail: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)

Tel.: 0228 99410 40

Fax: 0228 99410 5202

[✉ https://www.bundesjustizamt.de/](https://www.bundesjustizamt.de/)

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Nowe zadania organów centralnych zgodnie z rozporządzeniem WE w sprawie zobowiązań alimentacyjnych polegają na tym, że mogą one również rozpatrywać niektóre wnioski dłużników alimentacyjnych.

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

Wnioski należy składać za pośrednictwem organu centralnego państwa pobytu. Zostaną one przekazane organowi centralnemu Republiki Federalnej Niemiec.

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do roszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

Nie dotyczy.

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Co do zasady w postępowaniu alimentacyjnym należy uiścić zaliczkę na koszty postępowania. W zakresie stosowania rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych przyznaje się pomoc prawną na podstawie art. 44 do 47 rozporządzenia. Obowiązek wpłaty zaliczki nie ma zastosowania w szczególnych okolicznościach, przede wszystkim w przypadku przyznania pomocy prawnej.

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

W Niemczech istnieje już organ centralny – federalny urząd sprawiedliwości - wyposażony w uprawnienia, które służą do zapewnienia skuteczności środków opisanych w art. 51.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 01/06/2017